

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 26 stycznia 2016 r.

HORre-km-078-11/16(32)

**Lubuska Izba Rolnicza
w Zielonej Górze**

1. 32/2016
Data: 28.01.2016

Pan
Andrzej Kuziemski
Członek Zarządu
Lubuskiej Izby Rolniczej
ul. Kożuchowska 15A
65-364 Zielona Góra

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie uwag Forum Rolnictwa Ekologicznego dotyczących działań i przepisów prawnych z zakresu rolnictwa ekologicznego, wyjaśniam co następuje.

W odniesieniu do punktu 1 powyższego pisma informuję, że dotacje do badań w rolnictwie ekologicznym przyznawane są na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 roku w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. poz. 1170). Badania w zakresie rolnictwa ekologicznego finansowane są w cyklu rocznym. Nie mniej jednak, o ile jest to zasadne, projekty takie są finansowane również w kolejnych latach. Zawsze konieczne jest jednak złożenie nowego wniosku oraz przeprowadzenie jego oceny merytorycznej. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi również badania, których finansowanie jest dłuższe niż 1 rok w ramach programów wieloletnich.

W odniesieniu do przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa wyjaśniam, iż wnioskodawca składa wniosek corocznie do 31 stycznia. Jednocześnie, decyzje w sprawie przyznania dotacji powinny zostać wydane do dnia 30 maja danego roku. Należy jednak podkreślić, iż termin ten jest datą graniczną i nie stoi na przeszkodzie wcześniejszego zakończenia postępowania. Jednocześnie, Minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza corocznie, do dnia 20 czerwca listę organizacji badawczych i badań, na które zostały udzielone dotacje. Wybór wniosków kwalifikujących się do przyznania dotacji do badań w rolnictwie ekologicznym dokonywany jest biorąc pod uwagę efektywność ekonomiczną i finansową organizacji badawczej w zgłaszanych badaniach, możliwość osiągnięcia zaproponowanych celów, doświadczenie organizacji badawczej w prowadzeniu badań w danym zakresie, w tym osoby kierującej badaniami, oczekiwana wiarygodność uzyskanych wyników badań, adekwatność kosztów tych badań

do oczekiwanych wyników, dotychczasowe wyniki badań oraz warunków, o którym mowa w art. 31 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) NR 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. *uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, tj. wspierany projekt musi być w interesie wszystkich przedsiębiorstw działających w danym sektorze lub podsektorze rolnym lub leśnym. Ponadto, w przypadku badań dofinansowywanych w 75%, bierze się pod uwagę dodatkowo konieczność opracowania poszczególnych rozwiązań lub uzyskania informacji w zakresie produkcji ekologicznej oraz rzeczywistą i szacowaną wielkość w produkcji ekologicznej. Zgodnie z przyjętą w MRiRW procedurą, po zakończeniu oceny formalnej, złożone wnioski zostają przedstawione komisji powołanej przez ministra właściwego do spraw rolnictwa w celu dokonania ich oceny merytorycznej pod względem ww. kryteriów. W skład komisji wchodzi przedstawiciele Departamentów merytorycznych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także przedstawiciele sektora rolnictwa ekologicznego w Polsce.

Jednocześnie pragnę poinformować, iż w dniu 11 stycznia 2016 r. Ministerstwo zorganizowało spotkanie z przedstawicielami jednostek naukowo-badawczych, na którym szczegółowo omówione zostały zasady składania i oceny wniosków o udzielenie dotacji do badań w rolnictwie ekologicznym.

W odniesieniu do punktu 2 powyższego pisma informuję, że Rada ds. Rolnictwa Ekologicznego i Sprzedaży Bezpośredniej składa się z 36 członków reprezentujących organizacje działające w sektorze rolnictwa ekologicznego. Skład Rady został zatwierdzony zarządzeniem MRiRW nr 23 z dnia 12 sierpnia 2014 r. Należy podkreślić, że w skład Rady wchodzi wiodący naukowcy prowadzący od wielu lat badania w zakresie rolnictwa ekologicznego, tj.: przedstawiciel Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB w Radzikowie; Instytutu Zootechniki – PIB w Krakowie; Instytutu Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu; Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach; Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach; Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach; Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie; Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Przedstawiciele ww. jednostek naukowo-badawczych zostali wyznaczeni przez te jednostki.

W odniesieniu do punktu 3 powyższego pisma informuję, że jednym z istotnych rozwiązań systemowych mających na celu wsparcie promocji żywności rolnictwa ekologicznego jest działanie „*Wsparcie Jakości Produkcji objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020*”, w ramach którego uczestnicy systemów jakości żywności będą mogli uzyskać wsparcie m.in. na przeprowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnictwa ekologicznego. Przedmiotowe wsparcie będzie udzielane grupie producentów, w rozumieniu art. 4 ust. 1 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 807/2014 z dnia 11 marca 2014 r. *uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i wprowadzającego przepisy przejściowe* (Dz. Urz. UE L 227, z 30.07.2014, str. 1). Biorąc pod uwagę zakres definicji grupy producentów, wynikający z przepisów określonych w ww. rozporządzeniu, o przedmiotowe wsparcie będą mogły ubiegać się zarówno grupy producentów, działające w ramach wybranej formy prawnej, jak również podmioty działające na podstawie umowy, zawartej w formie pisemnej, o ile skupiają one uczestników systemów jakości, o których mowa w § 2 pkt 4 przedmiotowego rozporządzenia. Przez grupę producentów, rozumie się podmiot utworzony przez co najmniej dwóch producentów, niezależnie od posiadania przez niego formy prawnej, którego

członkowie wytwarzają lub – jeżeli grupa producentów ma formę spółdzielni w rozumieniu przepisów prawa spółdzielczego – która wytwarza lub której członkowie wytwarzają produkty rolne lub środki spożywcze w ramach krajowych lub unijnych systemów jakości. Przez grupę producentów rozumie się w szczególności: Grupę Producentów, Organizację Producentów, Organizację międzybranżową, Organizację branżową, Konsorcjum, Stowarzyszenie, Kółko rolnicze, Rolnicze zrzeszenie branżowe, Spółdzielnię, Izbę gospodarczą.

Zakres tego poddziałania będzie obejmować możliwość przeprowadzenia działań o charakterze informacyjno-promocyjnym, w celu zachęcenia konsumentów do zakupu produktów rolnych i środków spożywczych objętych systemami jakości poprzez zwrócenie uwagi na specyficzne cechy danych produktów lub ich przewagę nad innymi, ze względu na ich produkcję zgodnie z wymogami systemu jakości. W szczególności, działania te mają na celu zwrócenie uwagi konsumentów na jakość produktów, specyficzne metody produkcji, a także, w odpowiednich przypadkach, wysokie wymagania w zakresie dobrostanu zwierząt i poszanowanie środowiska, związane z danym systemem jakości. Do działań informacyjno-promocyjnych, możliwych do zrealizowania przez grupę producentów w ramach tego poddziałania, będzie należał szereg przedsięwzięć, do których zaliczyć można drobne operacje, takie jak wydruk ulotek czy broszur po bardziej złożone działania takie jak przeprowadzenie akcji reklamowej (w telewizji, radiu, prasie), prowadzenie serwisu internetowego, zorganizowanie wyjazdu na targi, wystawy lub udział w nich, lub przeprowadzenie promocji w centrach handlowych. Rodzaje działań informacyjno-promocyjnych, możliwych do refundacji w ramach tego poddziałania zostaną określone w legislacji krajowej.

Pomoc finansowa w ramach poddziałania *„Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym”* będzie udzielana w formie refundacji do 70% kosztów kwalifikowalnych, poniesionych od dnia, w którym została zawarta umowa o przyznaniu pomocy, do dnia zakończenia realizacji operacji określonego w tej umowie, związanych bezpośrednio z realizacją operacji.

Według aktualnego projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi *w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020*, wysokość kosztów kwalifikowalnych na operację wynosi nie więcej niż 2 500 000 zł netto. Ww. projekt rozporządzenia MRiRW podlega obecnie konsultacjom, które będą trwały do dnia 29 stycznia 2016 r. Zgodnie z harmonogramem prac legislacyjnych nad ww. projektem rozporządzenia MRiRW przewiduje się, iż pierwszy nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach poddziałania 3.2 PROW 2014-2020 zostanie przeprowadzony pod koniec pierwszej połowy bieżącego roku, a wnioski o przyznanie pomocy będzie można składać do Centrali ARR.

Ponadto, w celu promowania produktów wysokiej jakości, a tym samym upowszechniania wizerunku, zwiększenia rozpoznawalności oraz wzrostu zainteresowania produktami ekologicznymi w kraju i za granicą, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje szereg działań związanych z promocją produktów rolnictwa ekologicznego. W I połowie 2015 r. Ministerstwo zrealizowało kampanię informacyjno-edukacyjną dotyczącą PROW na lata 2007-2013, a także prezentację nowego PROW 2014-2020 na antenie TVP 1 w audycji *„Dzień Dobry w sobotę”*. W ramach kampanii prezentowane były działania w ramach Os 1 – POPRAWA KONKURENCYJNOŚCI SEKTORA ROLNEGO I LEŚNEGO: Działanie 132 – Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności. Przykłady dotyczące producentów rolnictwa ekologicznego (w studio rozmowy z producentami, felietony oraz prezentacja produktów, czy to w formie ekspozycji

czy w części kulinarnej programu). Ponadto, w ramach Osi 2 – POPRAWA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I OBSZARÓW WIEJSKICH prezentowane były przykłady gospodarstw ekologicznych. Dodatkowo wskazać należy, że w grudniu 2015 r. Ministerstwo zorganizowało „Wielki Test o Żywności. Polska smakuje”. W ramach programu „promocja produktów oraz rolnictwa ekologicznego” – tematyka ta pojawiła się w części testowej, w felietonach oraz w studio – prezentacja produktów ekologicznych, przygotowanie potraw w oparciu o produkty ekologiczne, promocja tych produktów w rozmowach z aktorami oraz promocja tej tematyki na stronie dedykowanej Testowi www.polskasmakuje.tvp.pl. Warto zauważyć, iż test – „Wielki Test o Żywności – Polska smakuje” obejrzało 1,8 mln widzów TVP1.

Podkreślić należy, że Ministerstwo w ramach działań służących budowaniu jakości i marki polskich produktów żywnościowych, każdorazowo promuje produkty uczestniczące w systemach jakości żywności, w tym produkty rolnictwa ekologicznego podczas licznych wydarzeń o charakterze wystawienniczo-targowym. Wzorem lat ubiegłych, tak i w 2015 r. Ministerstwo promowało polską żywność ekologiczną podczas największych targów w branży ekologicznej na świecie tj.: Międzynarodowe Targi Spożywcze Grüne Woche, które odbyły się w dniach 16-25 stycznia 2015 r. w Berlinie, Międzynarodowe Targi Żywności i Produktów Ekologicznych BioFach 2015, które odbyły się w dniach 11-14 lutego 2015 r. w Norymberdze oraz Międzynarodowe Targi Żywności Ekologicznej i Regionalnej Natura Food w Łodzi, które odbyły się w dniach 2-4 października 2015 r. Produkty wysokiej jakości, w tym produkty rolnictwa ekologicznego promowane były także na Dożynkach Prezydenckich w Spale, Dożynkach Jasnogórskich w Częstochowie, Agroshow w Bednarach oraz Międzynarodowych Targach Wyrobów Spożywczych Polagra Food 2015, podczas których udzielane były informacje i dystrybuowane były publikacje, broszury i ulotki na temat rolnictwa ekologicznego.

Kolejnym przykładem wydarzenia o charakterze wystawienniczo-targowym była prezentacja produktów ekologicznych oraz spotkania z producentami ekologicznymi podczas corocznego Pikniku Poznaj Dobrą Żywność organizowanego przez Ministerstwo w ogrodach SGGW w Warszawie. Celem Pikniku była prezentacja i promocja polskich produktów wyróżnionych znakiem Poznaj Dobrą Żywność oraz żywności wytwarzanej w krajowych i unijnych systemach jakości, wyrobów tradycyjnych i regionalnych, a także produktów ekologicznych.

Dodatkowo, produkty rolnictwa ekologicznego tj.: owoce, warzywa, przetwory owocowe i owocowo-warzywne oraz mięso wieprzowe, wołowe, drobiowe oraz ich przetwory są promowane w ramach obecnie prowadzonej kampanii informacyjno-promocyjnej pt. „EkoEuropa – jakość i tradycja”. Kampania realizowana w latach 2015-2018 skierowana jest na rynek krajów trzecich tj. Japonii, Singapuru oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki Płn. Celem programu jest zmiana nawyków żywieniowych w krajach docelowych i kreowanie pozytywnego odbioru europejskich produktów ekologicznych. Program skierowany jest do dystrybutorów, handlowców, organizacji zrzeszeń branżowych, stowarzyszeń, izb handlowych i rzemieślniczych, restauratorów, szefów kuchni, gastronomii, catering, dziennikarzy, osób kształtujących opinię społeczną. W ramach niniejszej kampanii planowany jest szereg działań tj.: spotkania bezpośrednie, udział w międzynarodowych targach ekologicznych, pokazy, prezentacje, degustacje, działania Public Relations, prowadzenie strony internetowej w kilku wersjach językowych (polski, angielski, japoński), materiały informacyjne (broszury, katalogi, publikacje), materiały promocyjne (gadżety reklamowe, filmy promocyjne), realizacja direct mailing i e-mailing, promocja w prasie branżowej, reklamy. Kampania realizowana jest w ramach jednego z mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”, a zatem w 50% współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej,

w 30% z budżetu krajowego, a w pozostałych 20% stanowi wkład własny organizacji branżowej.

W odniesieniu do punktu 4 powyższego pisma informuję, że w latach 2011- 2015 Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nadzorował realizację programu wieloletniego o charakterze naukowo-wdrożeniowym pt. „*Ulepszanie krajowych źródeł białka roślinnego, ich produkcji, systemu obrotu i wykorzystania w paszach*”. Zgodnie z przyjętymi założeniami program miał na celu przyczynienie się do zwiększenia zainteresowania i wykorzystania krajowych odmian roślin strączkowych w produkcji pasz oraz podniesienie wartości biologicznej i użytkowej białka roślinnego pochodzącego z rodzimych surowców (nasiona roślin strączkowych, śruta rzepakowa, suszone wywary zbożowe). Realizacja programu koordynowana była przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach. Głównymi wykonawcami programu byli Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu oraz Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach. Wskazane jednostki wspierane były przez inne ośrodki naukowe, stacje hodowli roślin, przetwórców i producentów z branży rolno-spożywczej. Prace badawcze w ramach Programu podzielone były na następujące obszary badawcze:

- 1) Zwiększenie stabilności i jakości plonu wysokobiałkowych roślin strączkowych.
- 2) Nowe trendy w agrotechnice roślin strączkowych i sposoby zwiększania opłacalności uprawy.
- 3) Krajowe źródła białka roślinnego w żywieniu zwierząt monogastrycznych.
- 4) Ekonomiczne uwarunkowania rozwoju produkcji, infrastruktury rynku i systemu obrotu, a także opłacalności wykorzystania roślin strączkowych na cele paszowe w Polsce.
- 5) Produkcja wysokiej jakości pasz z trwałych użytków zielonych.

W wyniku programu uzyskano:

- a) 160 nowych mieszańców i linii hodowlanych;
- b) 19 technologii uprawy;
- c) 33 receptury mieszanek pełnoporcjowych dla trzody i drobiu opartych na rodzimych źródłach białka roślinnego;
- d) 6 receptur nowych mieszanek traw i roślin motylkowatych.

Uzyskano również patent nr 389812 pt. „*Sposób pobierania próbek materiału włóknistego kiszonek oraz urządzenie do jego stosowania*”. Wszystkie informacje dotyczące Programu i wyników uzyskanych w ramach jego realizacji zamieszczono na stronie www.bialkoroslinne.iung.pl.

W dniu 15 grudnia 2015 r. Rada Ministrów przyjęła kolejną edycję programu na lata 2016-2020 pt. „*Zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego dla produkcji wysokiej jakości produktów zwierzęcych w warunkach zrównoważonego rozwoju*”. Program stanowić będzie kontynuację zadań programu 2011-2015. W nowym Programie zweryfikowano i uaktualniono dotychczasowe kierunki badań, a nowym gatunkiem, który został ujęty w pracach badawczych i żywieniowych jest rodzima soja.

Poza programem badawczo-wdrożeniowym, dla rolników zainteresowanych uprawą roślin białkowych opracowane zostały systemy wsparcia do produkcji roślin będących źródłem białka roślinnego. Od roku 2010 przyznawane są płatności bezpośrednie w sektorze roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych. W latach 2010-2014 rolnicy otrzymali z tytułu specjalnej płatności obszarowej do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych ok. 520,8 mln zł (ok. 124,8 mln EUR). W latach 2015 – 2020 na płatność do roślin wysokobiałkowych przeznaczono ogółem 402,6 mln EUR.

Rolnicy uprawiający rośliny wysokobiałkowe mogą również ubiegać się o wsparcie w ramach działania „*Program rolnośrodowiskowy*” objętego Programem Rozwoju Obszarów